

EVANGELIET OG DEN JØDISKE VERDEN

Israelsmissionens magasin - nr. 4 - dec. 2018

Jair Melchior og Özlem Cekic:
Trosfrihed handler ikke
om friheden til at se Netflix

Gud er mangfoldig. Derfor er Guds mission mangfoldig - også i forhold til det jødiske folk. I dette magasin vil vi give stemme til den mangfoldighed. Til de stemmer som tror og tvivler og dem, der kan begejstre. Til de mennesker som vil forsoningen og dem, som er fortvivlede over manglen på samme. Til stemmer som vil udfordre vores teologi og tænkning. Alt sammen i håbet om, at du må blive inspireret og opmuntret og bevæget af Guds missions mangfoldighed.

---

06 | Vi samarbejder om frihed, forsoning og tro

11 | Guds løfter til Israel står fast til evig tid

14 | Religionsfrihed handler ikke om friheden til at se Netflix

20 | Det perfekte sted

22 | Mission handler om at give en invitation

24 | Ny teologisk netværker: "Jeg er villig til at løbe en risiko"

Den Danske Israelsmission
Katrinebjergvej 75
8200 Aarhus N
Tlf: 7356 1270
Email: kontor@israel.dk
www.israel.dk

Reg. nr. 0994
Kontonr. 3054500
Mobilepay: 30503
www.israel.dk/medlem
www.israel.dk/giv

Forsidebillede:
Tryk: Øko-Tryk (oplag 4000)
Layout: Maria Bach Jensen

Redaktion: Maria Strøm (red.),
Arne Pedersen (ansv.), Kirsten
Bitsch Lang

Oplysninger om medarbejdere og
landsstyret kan findes på israel.dk

Vælg fællesskabet!

Ved siden af mig i stolen sidder Paul. Jeg har aldrig mødt ham før, så jeg spørger ham, hvor han er fra.

”Complicated question,” svarer han med et smørret smil. Det er et spørgsmål, som ikke lige sådan er til at svare på.

Det viser sig, at Paul egentlig er født i Israel, men er vokset op i Sydafrika, da hans far er diplomat. Siden er han flyttet rundt til mange forskellige lande, har mødt sin kommende kone, og nu er de immigreret til Israel og bor i Tel Aviv. Derudover kommer de i Immanuelkirken.

Det nye menighedsråd blev indsat ved gudstjenesten i kirken den dag, jeg besøgte den i midten af november. Det er en blandet flok, finder jeg ud af, da vi mødes til pizza i menighedshuset bagefter. Der er de lokale – Sahar, der besøgte os til årsmødet i København. Han er gift med svenske Maria, og de har lige fået en lille datter. Så er der Wendy, der egentlig er fra USA, har boet 16 år i Italien og har været diplomat i flere lande i Mellemøsten. Lisette fra Frankrig har en lignende historie. Diplomat, alenemor til tre, bor som regel cirka fire år i de lande, hun sendes ud til. Så er der Isaac fra Ghana. Han har været en del af menigheden i mange år. Léon er der også. Han er buschauffør fra Petach Tika og sørger for at planlægge sin arbejdstid sådan, at han har fri onsdag aften. Så kan han nemlig nå med til de bibelstudier på hebraisk, som de to ansatte finder i kirken afholder. Det fællesskab er helt afgørende for Léon at være en del af.

Vi er meget forskellige, os, som

sidder rundt om de halvtomme pizzabakker – både i højde, drøjde og når det kommer til kultur, etnicitet, geografisk oprindelse og hudfarve. Fire kontinenter og knap ti lande er repræsenterede. Vi er nok så forskellige, at mange uden for cirklen vil være tvivlende overfor, hvad vi dog kan være fælles om.

Her kunne det være let og bekvemt at smide søndagsskolesvaret på bordet og konstatere, at det er Jesus, vi har til fælles. Og selvom jeg bestemte mener, han er den absolut væsentligste faktor i, at vi sidder der i en forstad til Tel Aviv, så er der måske alligevel også noget andet, som kunne fremhæves. Vi er også et fællesskab, fordi vi vil være et fællesskab. Vi har valgt det. Der er en sætning om kirken, som jeg er vendt tilbage til mange gange, siden jeg hørte den for nogle år tilbage: Kirken er en familie, du tilhører - ikke et event, du deltager i.

Det er som oftest Immanuelkirken, jeg kommer til at tænke på, når jeg hører den sætning, for man skal ikke snakke ret længe med dem, som kommer der, før udtryk som ”hjem”, ”fællesskab” og ”her kan jeg høre til” bliver nævnt. Jeg tror, det er vigtigt at huske at vælge fællesskabet til. Særligt de fællesskaber som er besværlige, ukomfortable, og som det nok ville have været lettere at være foruden. For det er besværligt at insistere på fællesskab med mennesker, som både opfører sig og måske ovenikøbet tænker og tror anderledes end en selv. For så skal man give sig lidt. Det gælder i det lille fællesskab, i kirken, men også i samfundet.

I disse dage snakkes der meget om de sociale mediers påvirkning af vores holdninger og syn på verden samt de mennesker, der er i den. Der tales om ”silo-tænkning” og ”tunnelsyn” i forbindelse med, at de sociale mediers algoritmer udvælger nyheder til os, som udtrykker synspunkter, vi allerede er enige i. På den måde bliver vi aldrig udfordret på, at verden måske kunne se anderledes ud, hvis vi så den gennem nogle andres øjne. Selvom Israelsmissionen er en missionsorganisation med en dagsorden – og det er vi – så ønsker vi ikke med dette magasin at bidrage til samme silo-tænkning, som de sociale medier. Vi vil gerne bidrage til mangfoldigheden. Blandt andet derfor kan du også i dette magasin læse et interview med Jair Melchior og Özlem Cekic om religions- og trosfrihed – fordi de begge tilhører en minoritet i vores samfund, og fordi de har gjort sig nogle fine tanker om at være netop det. Og fordi vi gerne vil opfordre til at vælge fællesskabet til – også med dem, som vi ikke nødvendigvis er enige med.

Arne Pedersen

Arne Pedersen, generalsekretær

Tør du mene noget?

 Tekst: Kent Grinderslev Rasmussen, ungdomssekretær i Israelsmissionens Unge

Da jeg stod i supermarkedet i sidste uge og skulle købe noget så simpelt som bananer, befandt jeg mig i valget om at købe bananerne "løse" eller i en plastikindbundet emballage. Grundlæggende synes jeg, det er det fjollet at pakke noget ind, som allerede kommer pænt indpakket fra naturens side. Særligt med plastik, som har krævet energi at skabe, er produceret af olie og forurener og ødelægger vores natur. Men samtidig forlænger plastikken bananernes holdbarhed, så der ikke behøver at blive sendt lige så mange bananer fra Syden til Danmark. Og plastik er ikke så stort et problem, så længe den bliver genanvendt eller bortskaffet korrekt, hvilket vi er gode til her i Danmark. Så hvad er mest "rigtigt" at købe? Løse bananer eller bananer i plastik?

Vi lever i et hyperkomplekst samfund. Et samfund hvor kompleksiteten har nået uforståelige proportioner. Alle informationer er altid tilgængelige og alle holdninger, meninger og verdensanskuelser er altid klar til at forklare, hvorfor du tager fejl, hvis du skulle turde at ytre dig om, hvad du selv har på hjerte. Mængden af information i vores samfund har nået et stadie, hvor den enkelte umuligt kan forstå eller rumme det hele. Der er derfor ikke længere én menneskelig forståelsesramme, men flere forståelsesrammer, som ikke kan forventes at harmonere, og mængden af information og forskellige holdninger er ofte så store, at det er umuligt at gennemskue, hvad der er rigtigt og forkert, hvad der er skidt, og hvad der er kanel.

Men hvad betyder det så for os? Hyperkompleksiteten får omfattende og gennemgribende betydning for større spørgsmål end hvilke bananer, vi skal købe i

supermarkedet. Verden er blevet til en uendelig strøm af holdninger, meninger og modstridende fakta, der mudrer enhver diskussion om ethvert emne – og måske særligt nogle af de emner, vi arbejder med i Israelsmissionen. Har jøder brug for at kende Jesus som messias? Er det okay, at forældre får deres drengebørn omskåret på grund af religiøse eller kulturelle grunde? Har jøder en gudgiven ret til det geografiske landområde i Israel/Palæstina? Spørgsmålene og dilemmaerne virker til at vokse dag for dag – selvom vi har diskuteret de samme emner i årtier, hvis ikke århundreder eller årtusinder.

Konsekvensen af hyperkompleksiteten i verden kan blive, at færre og færre tør mene noget. Flere og flere vil ikke blande sig i debatten og bliver indifferente overfor svære problemstillinger og spørgsmål i samfundet. Den offentlige debat, meninger og holdninger bliver for de særligt interesserede, de særligt rapkæftede eller ensporede. For tør man mene noget eller endnu mere; tør man ytre sin mening?

Mit håb – særligt for den yngre generation, som jeg arbejder med, er, at vi fortsat tør mene noget. At vi tør stå fast på centrale sandheder – med en sund portion ydmyghed – så vi fortsat kan blande os i debatten og bringe vores forståelsesramme i spil. Vores forståelsesramme er, at vi er skabt af Gud og forløst gennem Jesus, Gud Søns, selvopofrende død på korset – en forståelsesramme som ikke kan nøjes med at være en sandhed for os, men nødvendigvis må være en sandhed for alle, jøde som hedning, og som kan forvandle og frelse ethvert menneske.

Tør du at stå fast?

Vi samarbejder om frihed, forsoning og tro

✎ | Tekst: Kirsten Bitsch Lang, kommunikationssekretær

Med hurtige bevægelser skriver Salim Munayer idéer på tavlen, mens vi andre sidder omkring bordet og brainstormer med. Vi befinder os i Jerusalem på Musalahas hovedkontor. En due i filt hænger ned fra loftet, og den minder om et håb for forsoning her midt i Jerusalem, hvor vi lige nu befinder os. "Velsignede er de, der stifter fred," står der på et skilt på væggen. Det ses tydeligt, at Musalaha er en organisation med fred og forsoning på hjerte.

Bodil og jeg fra Israelsmissionen og Daniel og Filip fra Dansk Missionsråds Udviklingsafdeling (DMRU) er på partnerskabsbesøg, så vi sammen kan undersøge, hvordan vi laver et projekt sammen med Musalaha. Et projekt med fokus på både forsoning og tros- og religionsfrihed i Israel-Palæstina.

Salim voksede op midt i konflikten

Salim er kristen araber og Musalahas grundlægger. Han har oplevet konflikten mellem jøder og arabere på egen krop:

”Da jeg begyndte i et jødisk gymnasium, fik jeg at vide, at der ikke havde boet arabere i Israel før statens oprettelse i 1948. Men jeg vidste, det ikke var rigtigt. Jeg havde jo selv oplevet, hvordan naboer og venner var flygtet ud af vores egen landsby, mens vores familie gemte os i kirken. Og hvordan jøder langsomt begyndte at fylde de huse op, som araberne var flygtet fra,” fortæller han. Salim er vokset op mellem både jøder og arabere i Israel, og selvom han har oplevet konflikten på nært hold, har han altid haft venner på både den jødiske og arabiske side. Det har givet ham et hjerte for forsoning, og derfra udspringer Musalaha. ”Musalaha er en græsrodsbevægelse. Vores mål er at få tre procent i Israel-Palæstina til at arbejde for forsoning. For tre procent kan være nok til at ændre et helt samfund,” fortæller Salim.

At være religiøst mindretal

For Salim er der mange problemer forbundet med at være kristen i Israel:

”Min søn er lige blevet gift, og det var næsten umuligt at finde et sted i Jerusalem til festen. Da udlejerne fandt ud af, at vi skulle have et kristent bryllup, ville de ikke leje lokalerne ud til os,” fortæller han. Det er blot en af mange små ting, der konstant skaber problemer i hverdagen for de religiøse mindretal.

Mikael Kayanni er inviteret med til partnerskabsmødet for at gøre os klogere på problemstillingerne for religiøse mindretal i Israel-Palæstina. Han er professor på jurainstituttet ved universitetet i Jerusalem.

”Problemet i Israel er i udgangspunktet ikke, at man ikke kan få mulighed for at udøve sin religion. Problemet er, at man ikke kan *undgå* sin religion,” fortæller Mikael.

For eksempel tager noget af det juridiske system udgangspunkt i, hvilken religion man har. Det betyder, at hvis en katolik skal giftes, skal det godkendes af den katolske kirke. Hvis en katolik vil giftes med en luthersk kristen, så bliver parret nødt til at rejse ud af landet, da de simpelthen ikke kan blive gift i Israel. Den stramme opdeling af de forskellige religioner gør det også svært, hvis man

Salim Munayer er leder og stifter af organisationen Musalaha. Musalaha, der betyder forsoning på arabisk, arbejder for at bringe israelere og palæstinensere sammen på tværs af konflikten.

"Vores mål er at få tre procent i Israel-Palæstina til at arbejde for forsoning. For tre procent kan være nok til at ændre et helt samfund."

ikke bliver set som hverken rigtige jøder, muslimer eller kristne.

Til sidst oplever de forskellige religiøse mindretal ofte en juridisk forskelsbehandling, hvor jøderne får rettigheder, som de andre grupper ikke får. I sommers vedtog den israelske stat en ny slags grundlov, der slår fast, at Israel er en jødisk stat. Det kan medføre, at de forskellige religiøse mindretal må finde sig i yderligere forskelsbehandling.

Regeringen støtter arbejdet for tros- og religionsfrihed

"Det er rigtig dejligt, at vi får mulighed for at integrere arbejdet for tros- og religionsfrihed mere i vores forsoningsarbejde," fortæller Salim. Arbejdet for tros- og religionsfrihed er ekstra vigtigt lige nu set i lyset af den nye lov og de trange vilkår for religiøse mindretal. Muligheden for samarbejdet om tros- og religionsfrihed kommer af, at den danske regering i begyndelsen af 2018 lancerede, at de ville gøre en større indsats for at kæmpe for tros- og religionsfrihed. DMRU er en paraplyorganisation, der varetager de forskellige missionsorganisationers udviklingsarbejde, og de har derfor fået en pulje penge af regeringen, der skal fordeles mellem missionselskaberne til arbejdet. Det er den pulje, som Israelsmissionen sammen med Musalaha skal søge.

Både kristne, jøder og arabere vil forsones

"Da hun viste mig billeder af sin hverdag, blev jeg chokeret," fortæller Hedva om sit møde med en palæstinensisk kvinde. Det var her Hedvas kamp for

forsoning startede. Vi sidder på en udendørs restaurant på den gamle togstation i Jerusalem. Efter den første dags brainstorm er det blevet tid til aftensmad. Vi kan høre et brazzband spille, og imens fortæller Hedva sin historie. Hun er opvokset som jøde i USA, men på universitetet mødte hun en pige, der havde noget, som Hedva også ville have. "Hun havde sådan et lys i øjnene," fortæller Hedva. Pigen var kristen, og herefter begyndte Hedva at tro på Jesus.

Senere flyttede hun til Israel, og hun arbejder i dag i Musalaha og bor i Golanhøjderne.

Musalahas medarbejdere består af både kristne arabere og messianske jøder, der arbejder side om side for forsoning. Men det er ikke kun kristne, der har lyst til at være med i kampen.

"Vi er meget tydelige med, at vi er en kristen organisation, og alligevel er der mange ikke-kristne, både jøder og muslimer, der har lyst til at deltage i vores programmer," fortæller Salim.

Helt almindelige jøder og muslimer står i kø for at deltage i Musalahas projekter. Og selvom Musalaha ikke af sig selv fortæller om kristendommen, er der mange, der spørger ind til, hvad organisationen står for - og så får de selvfølgelig et svar, fortæller Salim. På den måde kan Musalaha pege på forsoningens evangelium for både jøder og muslimer.

Projektdesign: Ørkentur og kapacitetsopbygning

Salim står igen ved tavlen den næste dag, mens vi sammen diskuterer videre, hvordan vi får designet det bedst mulige projekt for tros- og religionsfrihed. "Ørkentur for 60 ledere, 30 arabere og 30 jøder,"

Musalaha er en organisation, der ønsker at skabe forsoning mellem mennesker i Israel/Palæstina. Det gør de blandt andet gennem vandreture i ørkenen, hvor både palæstinensere og jøder tager afsted sammen for at lære hinanden at kende.

noterer Salim med blå tusch. Med støtten fra den danske regering bliver det muligt for Musalaha at sende 60 ledere på ørkenetur, hvor de skal forsones med hinanden og undervises i tros- og religionsfrihed. Herefter skal de arbejde videre for forsoning og trosfrihed i hele Israel-Palæstina.

Salim sætter det sidste punktum. Efter lang tids brainstorm er skitsen til et projekt for tros- og religionsfrihed lavet. Rundt om bordet er vi tilfredse med resultatet.

Musalaha kan fortsætte deres arbejde for forsoning og kan endda gøre det endnu bedre ved at blive skarpere på tros-

og religionsfrihed, og Israelsmissionen kan glæde sig over, at samarbejdet med Musalaha peger hen på Jesus og hermed på forsoningens evangelium.

Partnerskabet med Musalaha er frugtbart og godt. Og som Salim nævner, så har Israelsmissionen og Musalaha en trofast og god relation:

”Nogle partnere kommer og går. Nogen støtter vores arbejde i et par år, og så forsvinder de igen. Musalaha og Israelsmissionen har været samarbejdspartnere siden 1990’erne. Det sætter vi stor pris på, for gode, trofaste partnerskaber er afgørende for vores arbejde.”

Guds løfter til Israel står fast til evig tid

✚ | Tekst: Dan Sered, leder af Jews For Jesus arbejde i Israel

Staten Israel kan i år afholde 70-års-jubilæum, og det markerer vi i magasinet gennem en artikelserie, som sætter fokus på forskellige teologiske forståelser af landet. Her kan du læse den fjerde og sidste artikel, skrevet af Dan Sered, leder af missionsorganisationen Jews For Jesus' arbejde i Israel. Dan kigger på de forskellige pagter, Gud indstifter gennem bibelen og gør sig nogle tanker om, hvordan de hænger sammen med landet Israel.

Har det jødiske folk en gudgiven ret til at bo i landet Israel? Siden oprettelsen af den moderne stat Israel i 1948 bliver ethvert svar på dette spørgsmål set i lyset af Israel-Palæstina-konflikten og filtret ind i politik. Jeg kunne godt tænke mig at træde et skridt tilbage fra nutidens tumult og kaos – ikke for at ignorere vores to folks vanskelige position eller deres kampe, men simpelthen for at vende mig mod Gud og hans levende ord for at finde sandheden. Ved at se på de løfter, Gud giver det jødiske folk gennem pagterne med Abraham, Moses og David og den nye pagt lovet i Jeremias' bog, mener jeg, vi kan se, at det fysiske land er inkluderet i Guds større løfte om frelse.

Gud opretter en pagt med Abraham

Abraham, ofte beskrevet som monoteismens patriark, bliver betragtet som jødedommens stifter af pagten med Gud. I 1. Mos 12:1-3 vælger Gud Abraham og lover ham, at han vil gøre hans efterkommere til et stort folk, som skal være til velsignelse for hele jorden: *"Herren sagde til Abram: "Forlad dit land og din slægt og din fars hus, og drag til det land, jeg vil vise dig. Jeg vil gøre dig til et stort folk og velsigne dig. Jeg vil gøre dit navn stort, og du skal være en velsignelse. Jeg vil velsigne dem, der velsigner dig, og den, der forbander dig, vil jeg forbande. I dig skal alle jordens slægter velsignes."*

Pagten med Abraham sætter ikke bare scenen for, hvordan Gud vil arbejde i og gennem sit folk for at afsløre sine løfter og sin evige plan, men pagten udvælger også Israels folk som den centrale brik, Gud vil bruge til at udføre planen. Ser vi tilbage på passagen fra 1. Mos 12, kan vi se, at Guds løfte til Abraham og hans efterkommere faktisk er tredelt. For det første er det et løfte om et fysisk land – *"Forlad dit land og din slægt og din fars hus og drag til det land, jeg vil vise dig"*. Gud har kaldet Abraham til at forlade sit hjemland og slå sig ned i, hvad der senere vil blive afsløret som Kanaans land (dette inkluderer i dag det geografiske land Israel). For det andet er det et løfte om, at folket vil

udvikle sig – *"Jeg vil gøre dig til et stort folk"*. Så snart Abraham og hans efterkommere er etableret i landet, vil Gud lade dem vokse og indstifte dem som en nation. For det tredje er det et løfte om velsignelse – *"Jeg vil gøre dit navn stort, og du skal være en velsignelse... I dig skal alle jordens slægter velsignes"*. Gud vil bruge det jødiske folk til at udbrede sin velsignelse til hele verden.

Landet er en gave

Efter etableringen af den indledende pagt med Abraham gentager Gud sine løfter til ham hvert skridt på vejen. I 1. Mos 13 har Abraham bosat sig i Kanaan, og Gud lover ham og hans efterkommere landet i evigt eje: *"Hele det land, du ser, vil jeg give dig og dine efterkommere for evigt"* (vers 15). I kapitel 15 fortæller Gud til Abraham om størrelsen og dimensionerne på landet: *"Den dag sluttede Herren pagt med Abram. Han sagde: "Jeg giver dine efterkommere dette land fra Egyptens flod til den store flod..."* (vers 18). I kapitel 17 minder Gud ikke bare Abraham om, at han vil gøre ham til en stor nation, men han giver ham landet i eje til evig tid: *"Det land, hvor du nu bor som fremmed, hele Kan'an, vil jeg give dig og dine efterkommere til evig ejendom, og jeg vil være deres Gud"* (vers 8). Det er her, at Abraham og hans efterkommere bliver pålagt at omskæres som et tegn på dette pagtsløfte mellem det jødiske folk og Gud – et ritual som stadig praktiseres i vid udstrækning blandt jøder i dag. I beretningen om Abrahams ofring af Isak erklærer Guds engel igen løftet om en nation og om Guds velsignelse: *"Alle jordens folk skal velsigne sig i dit afkom, fordi du adlød mig"* (1. Mos 22,18).

Gud genbekræfter løfterne

Som Bibelen udfolder sig, bliver Gud ved med at genbekræfte sin pagt med efterkommerne af Abraham (inklusive Isak og Jakob), mens han på samme tid udvider og konkretiserer hvert af de oprindelige løfter gennem yderligere pagter med Moses, David og en ny pagt (lovet i Jeremias). Hundrevis af år efter udvandringen fra Egypten, de ti bud på Sinaibjerget og vandringen gennem ørkenen vender Gud sig mod Moses og gentager sit løfte om landet. I 5. Mos 30 lige før Moses' død og før israelitterne krydser Jordanfloden, genbekræfter Gud sin pagt: *"Når alt dette kommer over dig... Og du vender dig om til Herren din Gud og adlyder ham af hele dit hjerte og af hele din sjæl, ganske som jeg i dag befaler dig, både du og dine sønner... Herren din Gud vil føre dig ind i det land, som dine fædre fik i eje, og det skal du tage i besiddelse;*

han vil gøre dig lykkeligere og talrigere end dine fædre. Herren din Gud vil omskære dit og dine efterkommeres hjerte, så du elsker Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl, for at du må leve..." (vers 1-10)

Pagten er betinget af Israelitterne

Som vi ser gennem Guds gentagne løfter om Israels land til det jødiske folk, er jødernes besiddelse af landet ikke midlertidig, men permanent. Israel er *garanteret* retten til landet. Guds løfte står fast! Men når det er sagt, så kommer opfyldelsen af løftet med betingelsen om, at israelitterne overholder deres del af pagten. Løftet i 5. Mos 30:9-10

fortsætter, "Herren skal igen glæde sig over dig til dit eget bedste, som han glædede sig over dine fædre, når du adlyder Herren din Gud og holder hans befalinger og love, der står skrevet i denne lovbog, og vender om til Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl."

På Abrahams tid etablerede Gud sin familie i Kanaans land. Men en hungersnød brød ud og drev dem til Egypten, hvor de senere blev slaver. Gud redder dem på mirakuløs vis med en plan om at forflytte dem til deres forfædres land. På vejen får israelitterne toraen (loven), også kendt som den mosaiske pagt, som indeholder en række regler og vejledninger om, hvordan man skal leve og tilbede Gud. Mens de oprindelige løfter om landet, nationen og velsignelserne stadig står ved magt, beder Gud Israels folk om at adlyde loven som et tegn på pagten. Folkets ulydighed ophæver ikke Guds løfter, men den tilsidesætter umiddelbart den komplette opfyldelse af dem, indtil Israels åndelige tilstand står på linje med Guds vilje. Han beder os om at tage et skridt fremad og følge ham.

Løftet om kongedømmet er evigt

Lige som Gud gentager løfterne om landet igen og igen til Abraham og hans efterkommere, bekræfter han også sine evige løfter om en nation gennem pagten med David. I 2. Sam 7,12-13, umiddelbart efter, at David er blevet konge af Israel, tager Gud nationen Israel og etablerer det som et kongerige, der skal ledes af Davids efterkommere:

"Når dine dage er omme, og du har lagt dig til hvile hos

dine fædre, vil jeg lade en af dine efterkommere, dit eget kød og blod, efterfølge dig, og jeg vil grundfæste hans kongedømme. Han skal bygge et hus for mit navn, og jeg vil grundfæste hans kongetrone til evig tid."

I den sidste linje alene kan vi se, hvordan Guds løfte eskaleres fra et "hus" til en "trone" og til sidst til et "kongedømme". Gennem løftet med Abraham anerkender Gud sit folk. Gennem pagten med Moses opbygger Gud præsteskabet. Og nu, gennem David, etablerer Gud sit kongedømme med et løfte om, at det bogstavelige kongedømme aldrig vil blive taget fra Davids

efterkommere. Der vil måske komme en tid, hvor Davids fysiske kongedømme går tabt, ligesom israelitterne tabte landet, da de blev slaver i Egypten, men løftet om kongedømmet er evigt.

Den nye pagt

På samme måde bliver Guds løfte om at velsigne nationen Israel og løftet om at velsigne nationerne gennem Israel fuldt ud forstærket og bekræftet i den nye pagt. I Jeremias 31 ser vi denne pagts profetiske løfte, som vil bringe ubetinget og vedvarende frelse og tilgivelse. I vers 33-34 står der;

"Jeg lægger min lov i deres indre og skriver den i deres hjerte. Jeg vil være deres Gud, og de skal være mit folk. Ingen skal længere belære sin landsmand og sin broder og sige: "Kend Herren!" For alle kender mig, fra den mindste til den største, siger Herren. Jeg tilgiver deres skyld og husker ikke længere på deres synd."

Det er et løfte om Guds frelse – ikke bare til det jødiske folk, men til alle nationer gennem det. Og i den nye pagt bliver vi genforenet med Gud for evigt gennem hans lov, som står skrevet i vores indre og med hans ånd boende i os.

Gud længes efter at blive genforenet med sin skabning

Det er gennem disse løfter om landet, nationen og velsignelserne, Gud åbenbarer os sin plan. Han er en elskende Gud, som længes efter at blive genforenet med sin skabning. Han gør dette gennem en række pagter, evigt gældende aftaler, hvor han er trofast og holder sine løfter – også når vi fejler. Gud er og vil altid være en Gud, der holder, hvad han lover. Han lover, at Abrahams efterkommere skal blive lige så talrige som stjernerne. Isak bliver født, også selvom Abraham og Sarah er meget gamle,

og nu kan enhver jødisk person på jorden blive regnet som deres afkom (1. Mos 17).

Selv før Israelitterne bliver taget i fangenskab i Babylon, giver Gud dem et løfte om, at de skal vende tilbage (Jeremias 25 og 29). De vender tilbage som lovet. I Ezekiel 36 lover Gud, at han vil føre det jødiske folk tilbage til Israels land fra jordens fire verdenshjørner, og det løfte ser vi opfyldt i dag. 6,5 millioner jøder er vendt hjem og har bygget en nation efter at have været spredt ud over hele jorden i 2000 år. Gud holder, hvad han lover.

Jesus opfylder løfterne

Måske er landløfterne eller løftet om en nation ikke engang det mest fantastiske ved løfterne i Guds mesterplan. Disse er fysiske løfter til det jødiske folk. Det, der er virkeligt spektakulært, er løftet om velsignelse – et helligt tegn, der skal komme gennem det jødiske folk og forvandle jorden. Det er et åndeligt løfte for alle, som tror. I Mika 5,2 lover Gud, at Messias skal fødes i Betlehem. I Zakarias (9,9) står der, at han skal ride ind i Jerusalem på et æsel. I Esajas (53) profeteres det, at Messias skal dø og gennembøres for vores synder. Og i Salmernes bog lover Gud, at han vil genopstå (16,10) og fare til himmels (68,18 og 110,1). Vi, som tror på Jesus, ved, at alle disse løfter er blevet opfyldt. Jesus er Messias og frelser for alle mennesker, og han vil vende tilbage og bringe fred på jorden. Det er sandt, at mange jøder endnu ikke har erkendt

dette overnaturlige løfte. De har afvist Jesus indtil videre, men Gud har ikke afvist dem. Han står klar til at modtage dem, så snart de er villige til at angre – så snart de er villige til at træde frem og følge ham. Faktisk har Gud lovet, at en dag vil Israel, det jødiske folk, blive frelst (Esajas 43 og Rom 11,26). Hvis Gud holder, hvad han lover – og det gør han – vil han også holde dette løfte.

Vi bliver ikke skuffede

Så har det jødiske folk en gudgiven ret til at bo i landet Israel? Det simple svar er "ja", men der er så meget mere at komme efter. Gud har ikke kun lovet et land og en nation, men også en velsignelse – en, der tilbyder frelse til jøderne og til hele verden. Mens vi, både jøder og hedninger, fejler, når vi prøver at holde os til pagterne, fejler Gud aldrig og har aldrig gjort det. Han holder, hvad han lover, og hans løfter står fast til evig tid. Jeg forsøger ikke at overbevise nogen person om min mening eller min egen tolkning af skriften. Jeg anerkender, at jeg måske bliver overrasket over den måde, tingene kommer for dagen, når Messias kommer tilbage, eller når jeg går bort for at være sammen med ham. Vi bliver måske til slut alle sammen en smule overraskede over, hvordan tingene udvikler sig. Men ingen af os bliver skuffede.

Dan Sered er leder af Jews For Jesus' arbejde i Israel.

Dan er født i Israel og vokset op i en sekulær familie. Men da han mødte sin nuværende kone Dinah, og hun delte sin tro på Jesus med ham, overgav han sit liv til Gud. Siden da har parret arbejdet for at fortælle flere jøder om, at Jesus er Messias.

Trosfrihed handler ikke om friheden til at se Netflix

 Tekst og foto: Kommunikationssekretær Kirsten Bitsch Lang

På Papyrus café i København sidder Jair Melchior, overrabbiner i Danmark og Özlem Cekic, der er troende muslim, tidligere folketingsmedlem og i dag kalder sig selv for brobygger, debattør og forfatter.

Özlem varmer sine hænder på koppen med cappuccino, og jakkerne hænger ensomt over stoleryggene, for både Jair og Özlem har trukket sig frem i stolen. Skiftevis lytter og taler de. Der er ikke mange pauser, for de har begge meget på hjerte. Især når det handler om det, de skal snakke om i dag, nemlig hvordan det står til med tros- og religionsfriheden i Danmark.

Der er tros- og religionsfrihed, men...

Jair Melchior har været overrabbiner i Danmark siden 2014. Hans bedstefar er Bent Melchior, og det betyder også, at Özlem og Jair er i en form for familie, da Bent Melchior har 'adopteret' Özlem som sit barnebarn. Adoptionen er udtryk for et stærkt venskab mellem Melchior-familien og Özlems familie. Og de stærke bånd indeholder også et slags arbejdsfællesskab, da de begge kæmper for retten til at kunne tro på det, de vil. Både jøder og muslimer lever som religiøst mindretal i Danmark, og selvom Jair og Özlem synes, at Danmark grundlæggende er et godt land at være mindretal i, er de også enige om, at der lige nu er en farlig udvikling i gang. Til spørgsmålet om, om der er tros- og religionsfrihed i Danmark i dag, svarer Özlem ja. Men ja'et er efterfulgt af et *men*:

"Men nu er burkaen forbudt. Men kosher- og halalslagtning er forbudt. Men danskerne vil have, at drengemoanskæring bliver forbudt. Men ytringsfriheden for religiøse forkyndere er forringet," forklarer hun og fortsætter:

"Nu kan jeg personligt ikke forstå, at kvinder vil gå med burka, men jeg vil aldrig nogensinde forbyde en bestemt påklædning. På samme måde kan man ikke

lave regler for nogen, der ikke gælder for andre. Selvom jeg ikke går ind for flerkoneri, så har jeg lov til at sige, at jeg gjorde, men hvis Jair sagde det, så ville det være forbudt, fordi han er en religiøs leder, og derfor er der ifølge imamloven begrænsninger på hans ytringer. Og jeg mener grundlæggende, at man ikke kan kriminalisere holdninger. Man kan argumentere imod holdninger, og så må man kriminalisere handlinger."

For både Özlem og Jair er det ikke de reelle konsekvenser ved burkaloven, imamloven eller omskærelsesdebatten, der er et problem. Men problemet er, når frihedsrettighederne bliver begrænset. Jair forklarer det sådan:

"For almindelige danskere kan det være svært at forstå, hvor meget religion betyder. Mange ser religion som en form for hobby, men for eksempelvis troende kristne betyder det meget mere end det. Hvis nogen i Danmark forbød dåb, fordi de syntes, det var irrationelt, så truer det de troende kristnes identitet. Så bliver de kristne nødt til at sige: 'Jeg er først kristen, og dernæst er jeg dansk'"

"Så skaber man et modsætningsforhold mellem tro og tilhørsforhold," supplerer Özlem, og Jair fortsætter:

"Religionsfrihed er ikke frihed til at se Netflix, men det handler om frihed til at være den, man er – som

Her ses Özlem og Jairs familier samlet til et fællesbillede. Familierne er gode venner med hinanden på trods af, at de har forskellige holdninger til mange ting.

menneske og som væsen.”

Omskærelsesdebatten har været en del i medierne på det sidste, og selvom Jair ikke tror, at der reelt kommer lovændringer for omskæring af jøder, så synes han, debatten er ærgerlig:

”Problemet er, at omskæringsdebatten har været i gang i Danmark i 20 år. I al den tid har jøderne skullet være konstant i forsvarsposition. Det betyder, at jøder går rundt med en følelse af, at for første gang har vi en adskillelse mellem ’os og dem’, mellem danskere og jøder,” forklarer han. Jøderne ønsker tros- og religionsfrihed, men hvad betyder det egentlig?

Om frihed, fællesskaber og julemanden

”Tros- og religionsfrihed er et udtryk for frihed. Det er et grundlæggende element i demokratiet, at du har retten til at tro på det, du gerne vil,” forklarer Özlem, da hun skal sætte ord på begrebet.

Jair er enig, men det er også vigtigt for ham at pointere, at tros- og religionsfrihed ikke bare er noget individuelt. Det handler om beskyttelse af mindretallet:

”Et flertal skal ikke kunne tvinge et mindretal til at gå i en bestemt retning. Det handler om respekt til forskellighed, hvor alle skal have en plads i samfundet. Hvis man begrænser tros- og religionsfrihed, så begrænser man muligheden for at være sig selv,” forklarer han og fortsætter:

”For eksempel bliver tros- og religionsfrihed misbrugt i omskæringsdebatten, for det handler ikke om, at din søn selv skal vælge, hvad han tror på, og at han ikke må pådømmes noget af sine forældre. Loven skal ikke bestemme, om forældre må lære deres børn om julemanden, eller om de må omskære deres børn. Det handler om at beskytte mindretalsgrupper over for flertallet.”

Men hvor går grænsen for tros- og religionsfrihed? For Özlem er det simpelt at svare på. Hun forklarer, at grænsen for tros- og religionsfrihed er den samme som for andre frihedsrettigheder. Hvis man gør skade på andre, så er det ulovligt.

”For eksempel ved kvindelig omskæring på somaliske kvinder,” indskyder Jair. Han er enig i, at der er en grænse for religionsfriheden, men pointerer samtidig,

at han vil se beviser: ”Hvis der ikke er beviser for, at noget er skadeligt, så vil jeg være imod at stoppe det. Man skal have en rigtig god grund til at forbyde noget,” mener han.

Frygt og fru Nielsen

Men hvad er det for en fare, som Özlem og Jair oplever i forhold til tros- og religionsfrihed? Den største trussel er frygten for det ukendte, mener Özlem. Og så er det farligt, at man med lovgivning hele tiden indskrænker frihedsrettighederne:

”Ytringsfriheden er indskrænket, forsamlingsfriheden er indskrænket. Problemet er, når politikerne hele tiden taler frygten og ikke håbet op,” forklarer hun. For Jair er den særligt farlige cocktail netop blandingen af frygt og populisme:

”Imamloven og burkaloven har måske ikke en reel påvirkning, men den sætter vand på møllen til de ekstremister, som holder fast i skellet mellem os og dem. Så hvis det får noget resultat, så er det, at flere får ekstreme holdninger – både til højre og venstre.” Özlem er enig, og mener, at både

politikere, medier og den større ulighed har en del af ansvaret for at skabe frygt:

”Man kan jo ikke beskylde fru Nielsen for at være racist, når mange af de historier, hun læser om muslimer i medierne, er negative. Når hun åbner døren og ser, at der står en etnisk fremmed, så er det klart, hun er ved at få hjertestop. Og det er derfor, at vi alle har et ansvar for at tale frygten ned. Højrenationalismen vokser stille og roligt i hele Europa, og det er også, fordi de gode mennesker vælger stilheden.”

Selvom både Jair og Özlem har stærke holdninger til spørgsmålet om tros- og religionsfrihed, så er det også vigtigt for dem, at man ikke dæmoniserer de mennesker, der ikke mener det samme, som de selv gør.

”Vi er nødt til at forstå de valg, som de andre tager. For det handler om folk, der er bange for deres egen identitet. Og dem er vi også nødt til at komme i møde,” fortæller Jair. Både Jair og Özlem elsker at møde folk, der er anderledes end dem selv. De nyder den gode dialog om tro og eksistens. Og derfor er det heller ikke svært for dem at stå frem som repræsentanter for et mindretal i Danmark.

”Det bedste, vi kan gøre, er at tale med dem, som ikke mener det samme som os.”

At gå med kippa på Nørrebro

"Det løber i familien," fortæller Jair med et glimt i øjet, da han skal forklare, hvorfor både han og Özlem elsker at stå frem som repræsentanter for det, de tror på. Özlem forklarer det sådan: "Jeg synes, det er et privilegium. Det er da fantastisk, at jeg kan få lov til at vise det bedste af min tro ved den måde, jeg lever på og den måde, jeg er."

For Jair er kippaen en stor del af hans identitet, og derfor går han også med kippa i Danmark. For han føler sig nøgen uden.

"Mange spørger, om det ikke er farligt at gå med kippa på for eksempel Nørrebro, men jeg går med kippa alle steder. Jeg får nogle gange et par dårlige bemærkninger, men de fleste bemærkninger er det modsatte. Vi får gode samtaler ud af det, og samtaler er så dejlige" fortæller han.

Jair er en mand, der elsker forskellighed: "Jeg kan godt lide at lære andre at kende og forstå de forskellige kulturer for at finde ud af, hvad det er, de bringer til bordet." Han har ofte snakket med jøder, der vil forklare ham, hvad islam siger. Men fordi Jair kender mange muslimer, er det nemt for ham at skyde fordommene ned. Et eksempel på dette var hans første møde med et marokkansk fællesskab i København.

Muhammeds fødselsdag og en grædende baby

"Da jeg lige var blevet rabbiner, blev jeg inviteret til et arrangement, der markerer profeten Muhammeds fødselsdag," fortæller Jair og fortsætter:

"Da jeg var på vej ud, mødte jeg to israelere, der arbejdede for mig. Jeg fortalte, hvor jeg skulle hen, og de spurgte, om jeg ikke var bange. Det var første gang, jeg gik hen til et muslimsk arrangement, og jeg havde ikke tænkt over det. 'Skal jeg være bange?', spurgte jeg mig selv."

Sådan begynder Jairs historie, og han fortsætter med at fortælle, hvordan de holdt taler om Muhammed. En mand begynder at fortælle om engang, hvor Muhammed sad til bøn. Muhammed hørte en baby græde, stoppede midt i bønne og gik hen til babyen. Manden forklarede, at Muhammeds handling var helt essentiel for islam: "Han fortalte, at Islam er en religion, hvor man lytter til en baby, der græder," siger Jair og fortsætter: "Og jeg sad helt rystet, da jeg hørte det. For min rabbiners vigtigste historie om jødedom er, at en rabbiner havde sin far på besøg. Faren hørte sit barnebarn græde, og han gik hen til barnebarnet, tog ham op, og spurgte sin søn, om han ikke havde hørt babyen græde. Sønnen svarede, at han var så optaget af at studere, at han ikke hørte noget. Så sagde faren: 'Hvis du studerer så meget, at du ikke kan høre en baby græde, så er der noget galt med dit studie,'" fortæller Jair og fortsætter: "Det var min rabbiners kernehistorie om jødedommen,

I dette magasin sætter vi fokus på tros- og religionsfrihed.

Det gør vi, fordi vi ved, at friheden er nødvendig for, at vi kan blive ved med at udføre vores arbejde for mission.

og så hører jeg pludselig en historie om islam, der minder så meget om den anden. Da jeg fortalte den historie til mine elever, var de meget overraskede. Og det siger noget om den kløft, der er mellem min oplevelse og så de to israelere, der mente, jeg skulle være bange for at tage til fødselsdag.”

Både Jair og Özlem kæmper på hver deres måde for retten til tros- og religionsfrihed i Danmark. Men hvad kan vi gøre for at arbejde for det? For Özlem er det vigtigt at tale med dem, der legitimerer alle de her indskrænkninger.

Start med dig selv og din næste

”Som din far, Michael Melchior, har sagt, så skal man ikke tale til dem, der allerede er frelst,” siger Özlem henvendt til Jair og fortsætter: ”Det bedste, vi kan gøre, er at tale med dem, som ikke mener det samme som os.” For Özlem er formålet med samtalen ikke, at alle skal ende med at synes, at det er fantastisk, at kvinder går med tørklæde. Men hun håber på, at man kan ende ud med at respektere, at der er forskellige måder at leve på. ”Og så må man starte med sin næste,” fortæller hun. Jair mener, at man skal møde folk, der har andre meninger, end man selv har, fordi det er vigtigt at forsøge at finde ud af, hvorfor de er, som de er. Og så skal man også arbejde på sin egen identitet: ”Grunden til, at man oplever den her angst over for det fremmede, det er også, fordi man er usikker på, hvem man er. Alle burde arbejde mere med, hvem de er,” siger han.

Der er ikke mere cappuccino at varme sig på, interviewet er forbi. Özlem og Jair tager jakker på og går ud i det kolde efterårssolskin. De følges ad og forsvinder ned ad en sidegade.

”Man må starte med sin næste,” var Özlems afsluttende bemærkning. Med billedet af en rabbiner og en muslim, der går afsted sammen med solen i ryggen og mange års venskab i bagagen, giver svaret måske mening.

Det perfekte sted

 Tekst: Elisabeth Serner, Den Danske Kirke i Jerusalem

"Mor, her er det perfekte sted at stå! Der er skygge, og vi kan sidde ned, hvis vi bliver trætte!"

Ordene kommer fra Nathanael. Vi leder efter et sted i vejkanten, hvorfra vi kan betragte den årlige parade med alle de besøgende fra hele verden, som er kommet til Jerusalem for at udtrykke deres solidaritet og støtte til Israel. Jeg giver Nathanael ret – det er virkelig et godt sted, han har fundet os, og med en smoothie i hånden indtager vi vores pladser på første parket. Herfra kan vi betragte de glade mennesker bevæge sig fremad i farvestrålende nationaldragter, alt imens de deler flag, slik og forskellige små gaver ud til højre og venstre.

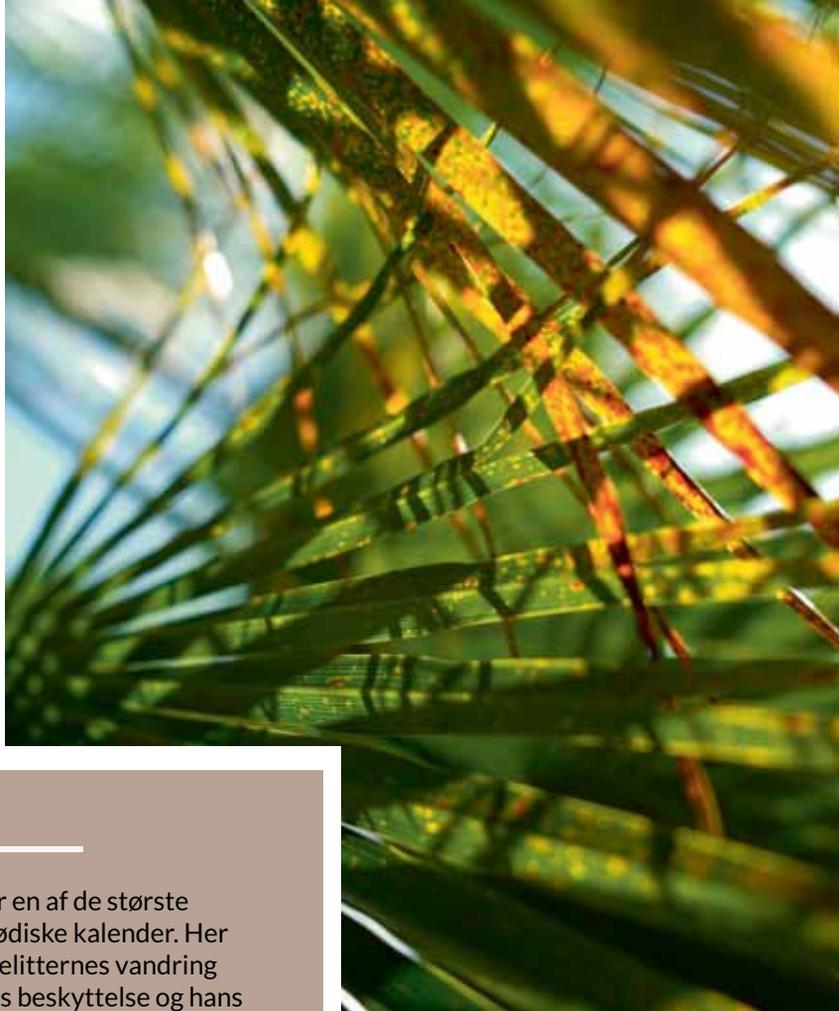
"Jeg er også fra Danmark," lyder det pludselig til venstre for mig. Til min glæde og overraskelse kigger jeg lige ind i øjnene på en dansk-jødisk kvinde. Der går ikke lang tid, før hun har fortalt mig, at hendes mor blev sejlet til Sverige under krigen. *"Her er frugten af den danske indsats,"* siger hun glad og slår ud med armen og introducerer mig til hendes barn og barnebarn.

Tårerne presser sig på i mine øjne, for i mit stille sind havde jeg ønsket, at jeg havde kunnet være i København for at mindes 75-året for redningen af de danske jøder. I stedet får jeg nu lov til at bevidne, at mine modige forfædres handlinger har sat sig spor helt ned i Jerusalems gader. Hun har aldrig hørt, at der findes en dansk kirke i Jerusalem, eller at der vil blive holdt en koncert i november for at mindes den skelsættende begivenhed, som helt konkret er blevet til liv for hende og hendes slægt. Vi udveksler e-mailadresser og aftaler at skrives ved.

Side om side står vi og hilser på de mange nationer, hvis kærlighedsbudskab ikke er til at tage fejl af: "Shalom" og "Chag Sameach" (glædelig højtidsfest!) bliver der sagt med både brasiliansk og kinesisk accent. Trommerne, dansen og sangen understreger, at her virkelig er tale om nogle mennesker med noget på hjerte. Det fremgår også, at mange i paraden er kristne, der ønsker at velsigne Israel og gøre opmærksom på, at de beder for landet og for Jerusalems fred.

Vi suger til os af opmærksomheden og velviljen, og jeg kan samtidig ikke lade være med at betragte de lokale og se, hvilken forskel det gør for dem. En kærkommen hilsen til et folk og et land, der er vant til at blive skældt ud i medierne. Når jeg ser de ivrige hænder række ud igennem rækværket i håb om at modtage et flag, kan jeg ikke lade være med at tænke, at flaget i sig selv ikke er specielt attraktivt. Måske ligger der en anden dybere længsel til grund for deres udstrakte arme? Jeg kan ikke helt tyde det, men jeg kan mærke et dybtfølt ønske om, at deres behov må blive mødt.

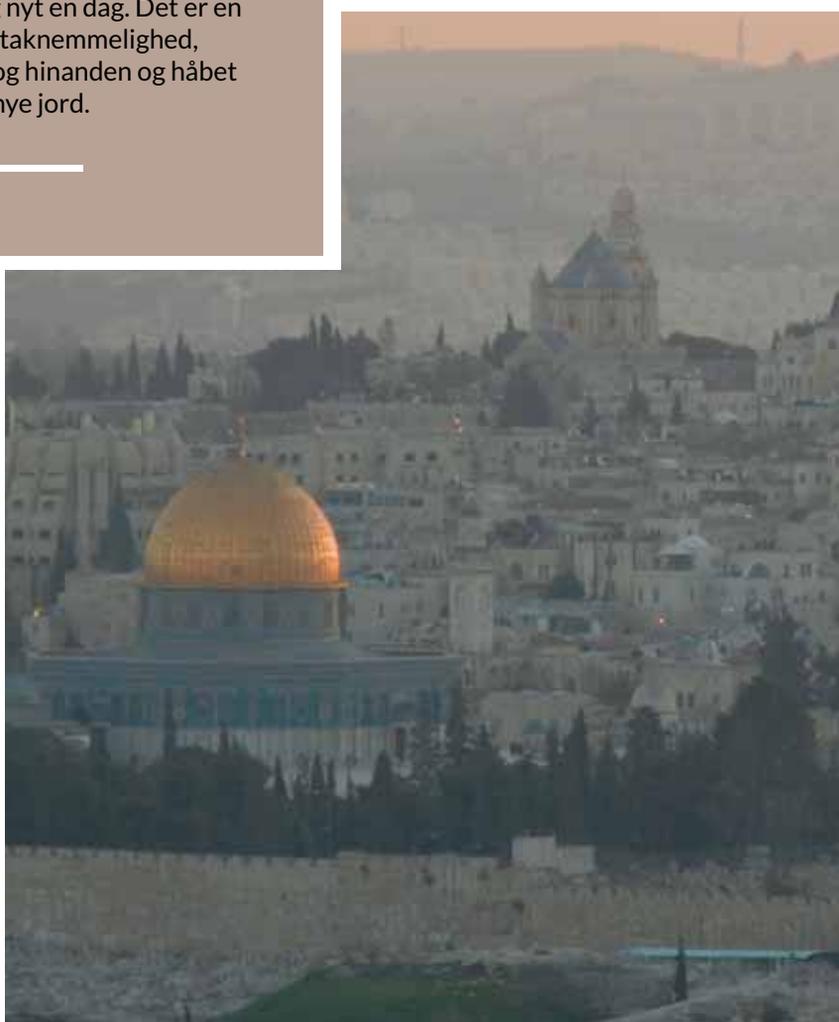
Det var i sandhed det perfekte sted, Nathanael havde fundet til os den torsdag eftermiddag. Og når David og jeg tager til mindekoncert i midten af november, håber jeg at møde min nye ven igen og mærke tilfredsheden ved at være, hvor jeg er. For at være i Guds plan er det mest perfekte sted, vi kan befinde os.

Løvhyttfesten er en af de største begivenheder i den jødiske kalender. Her mindes jøderne israelitternes vandring gennem ørkenen, Guds beskyttelse og hans løfte om at gøre alting nyt en dag. Det er en fest med fokus på taknemmelighed, fællesskab med Gud og hinanden og håbet om den nye jord.

Mission handler om at give en invitation

 Tekst: Maria Strøm, redaktionssekretær

Et år på posten som generalsekretær er ved at være gået for Arne Pedersen. Jeg har taget en kop kaffe og en snak med ham om hans vandring med Israelsmissionen, hvilke håb, drømme og udfordringer han ser for organisationen og om, hvordan mission handler om at invitere mennesker ind i fællesskaber.

En organisation med højt til loftet

"Noget af det, jeg drømmer om, er, at vi bliver ved med at være en organisation, hvor der er højt til loftet. Både teologisk og menneskeligt."

Arnes ord hænger et øjeblik i luften. Vi befinder os i hver vores stol på TORVET i Aarhus, der er samlingssted for en række kirkelige organisationer, der alle på hver deres måde ønsker at sætte mission på dagsordenen. Så bryder han tavsheden: "Vi er en missionsorganisation på folkekirkeligt grundlag. Det har vi forpligtet os selv på. Men når det er sagt, så kan vi mene mangt og meget om både teologi og politik. Vi er fælles om en sag: At jøder verden over må få givet muligheden for at træffe et informeret valg om, hvorvidt Jesus er Messias. Det er dét, som må definere os som fællesskab."

Kald til mission under kirkekaffen

Arnes rejse med Israelsmissionen går tilbage til starten af 00'erne, hvor han boede i København, var ungdomssekretær i Kristeligt Forbund for Studerende og kom i Fredens og Nazareths kirke på Østerbro. Her fik han sin første møde med Israelsmissionens Unge, der havde inviteret Efraim Goldstein på besøg under kirkekaffen. Efraim havde i sin tid været med til at begynde missionsorganisationen Jews for Jesus' engagement i Israel, og han var kommet for at fortælle om den messianske bevægelse. "Det ramte bare et eller

andet i mig," forklarer Arne og fortsætter: "Man kan måske tale om kald. Jeg fik i hvert fald oplevelsen af, at det bare gav så meget mening, hvad han stod og snakkede om." I Israelsmissionens Unge mødte Arne et mangfoldigt fællesskab med højt til loftet, og det satte dybe aftryk i ham: "Det der med, at jøder måtte komme til at lære Jesus at kende som deres messias, det fyldte bare rigtig meget. Jeg oplevede, at jeg sagtens kunne være med, selvom jeg ikke selv havde været i Israel."

Mission begynder med, at jeg bevæger mig

Det klare fokus på mission til det jødiske folk er helt centralt for Arne. Men han oplever, at det kan være en udfordring at holde dette fokus i et samfund, hvor hele missionstankegangen virker gammeldags og umoderne for mange. "Der ligger et stykke arbejde i at formidle, hvad mission er. Mission er ikke kulturimperialisme. Mission er ikke at få andre til at mene det samme, som jeg gør. Det handler ikke om at trække noget bestemt ned over hovedet på andre. Mission handler først og fremmest om, at jeg bevæger mig over til et andet menneske med en invitation," mener Arne. For ham er det afgørende, at vi ikke står på den ene side af en afgrund og råber over til den anden side. I stedet skal vi bevæge os over til dem, som vi gerne vil have en relation til, og som vi gerne vil invitere ind i en relation til Gud. "I mission må vi have Gud som forbillede – det var ham, som bevægede sig mod os først. Han blev menneske for at bevæge os," fortæller han.

Sekularisering og manglende engagement udfordrer

"Åndsfrihed og trosfrihed er noget, som vi ikke kan blive ved med at tage for givet. Jeg er spændt på at se, hvordan det kommer til at påvirke vores arbejde," siger Arne. Selvom sekularisme ikke er nogen ny ting i

Danmark, er det stadig et emne, som udfordrer Israelsmissionen. Han mener, at det er vigtigt, at vi træder ind i debatter om for eksempel omskærelse. "Ikke bare fordi vi selv er en minoritet, men fordi vi også har et ansvar overfor de andre minoriteter i vores samfund. De skal ikke selv kæmpe den her sag," slår han fast.

Arne oplever også, at en faldende opbakning fra baglandet er en udfordring for organisationen. "Problemet er ikke bare, at gavebidraget falder, men også at engagementet falder. Der er jo kun de ressourcer, der er, og dem kan man ikke bruge to gange," forklarer han og uddyber: "Vi skal finde ud af, hvordan vi navigerer med de midler, vi har, og hvordan vi kan engagere endnu flere mennesker i jødemission. Og også hvordan vi får engageret en ny generation i vores arbejde."

Guds genoprettelse er gennemgribende

"Mit håb og min drøm er, at vi kan blive bedre til det, vi allerede er gode til," fortæller Arne. "Jeg håber, at vi kan blive bedre til at vise mangfoldigheden i Guds mission. Guds mission handler om genoprettelse – om at genordne det skaberværk, der er kommet i uorden. Evangeliet er Guds genoprettelse gennem Jesus." For Arne er det vigtigt, at denne virkelighed kommer til udtryk gennem hele vores forståelse af mission. "Guds genoprettelse er gennemgribende for hele tilværelsen," forklarer han. Derfor mener Arne også, det er vigtigt, at vi overvejer, hvordan vi kan vise Guds kærlighed i praksis. Det kan være gennem diakoni eller anden konkret kærlighed, hvor Israelsmissionen for eksempel sender volontører afsted til suppekøkkener, plejehjem eller børnehaver. Men genoprettelsen kan også komme til udtryk på et mere strukturelt niveau, for eksempel ved at kæmpe kampen for, at Guds retfærdighed må komme til udtryk. "Det er her, forsoning kommer ind i billedet. Vi skal som organisation være forbillede for de samarbejdspartnere, vi er engagerede med. For eksempel når vi arbejder sammen med mennesker på begge sider af muren," uddyber han.

Først og fremmest fællesskaber

"Først og fremmest skal vi invitere mennesker ind i fællesskaber," mener Arne. Han ser fællesskabet som en vigtig måde at tænke mission på. Gennem fællesskaber kan vi udruste og opbygge mennesker, og det er Den Danske Kirke i Jerusalem og Immanuelkirken i Tel Aviv blandt andet eksempler på. "Kirkerne er på en særlig måde hele udtryk for vores arbejde. Her har vi mulighed for at give mennesker et sted at høre til, et sted at være og blive set og et sted at erfare Guds omsorg for det hele menneske," forklarer Arne og tilføjer afsluttende: "Jeg har stor tiltro til fællesskaber. Det kan vi slet ikke investere nok i, og det drømmer jeg om, at vi stadig må blive bedre til."

Ny teologisk netværker: "Jeg er villig til at løbe en risiko"

📖 | Tekst: Maria Strøm, redaktionssekretær - Foto: LBM FOTO

Julie Kajgaard begynder i Israelsmissionen d. 1. januar 2019 i en treårig projektstilling som teologisk netværker. Her bliver hendes vigtigste opgave at styrke Israelsmissionens netværk i både Danmark og internationalt. Julie glæder sig til at begynde arbejdet, men hun er også spændt på, hvilke udfordringer der vil møde hende.

De gode nyheder må ud

Svaret er simpelt: "Hvis Jesus ikke er Messias for jøder, er han heller ikke Kristus for os." Ordene er klare og præcise, da Julie skal forklare, hvorfor lige netop Israelsmissionens sag er kommet til at ligge hende på hjerte. "Det er afgørende for mig, at nu, hvor jeg tror det, så skal jøderne også have mulighed for at høre det. Høre de gode nyheder, og så selv få lov til at tage

stilling," uddyber hun og tilføjer:

"Og så synes jeg, at den måde, man tænker mission og teologi på i organisationen, er enormt spændende. Jeg håber, det er et sted, hvor jeg kan få lov til at lære rigtig meget og forhåbentlig bidrage med en smule."

Vi har et ansvar for forsoning

I øjeblikket bruger Julie sin hverdag på pastoralseminariet, og hun har netop afsluttet sin kandidat i teologi på Aarhus Universitet. Sidste år var hun udsendt som praktikant af Israelsmissionen, hvor hun arbejdede som kirkevolontør i Immanuelkirken. Men det første møde med Israel fik hun under sin bachelor i teologi på Menighedsfakultetet, hvor der blev arrangeret en studietur i samarbejde med Israelsmissionen. Her var det især spørgsmål om

"Hvis vi skal noget nyt, er vi nødt til at insistere på en risikovillighed. Selvfølgelig skal man løbe chancer under et ansvar, men man er også nødt til at løbe dem."

Julie Kajgaard, teologisk netværker i Israelsmissionen

forsoning mellem jøder og palæstinensere, som kom til at fylde i hende. "Det blev særligt stærkt for mig, at Jesus jo nok egentlig er den eneste, der kan skabe en reel langvarig forsoning. Det, synes jeg, er meget interessant at være i og meget vigtigt at få kommunikeret, at vi som kristne har en forpligtelse til at være med til at skabe forsoning," fortæller hun.

At stå ved sine fejl

Julie mener også, vi i kirken har en plettet fortid med jøderne, som vi ikke har været så gode til at tale om. Hun oplever, at det mest af alt er blevet dysset ned, og det er problematisk, hvis vi skal nå jøderne med evangeliet: "Hvis jøderne virkelig skal kunne tage imod evangeliet – tage imod Jesus – er det også noget, vi skal stå ved. Vi har simpelthen begået fejl og behandlet jøderne uretfærdigt. Det vil jeg gerne være med til at adressere – også selvom det er et svært emne."

Relationer er afgørende

Gennem møder og forkyndelse skal Julie være med til at udbrede kendskabet til Israelsmissionen og styrke dansk kirkelivs fokus på mission. Derudover skal hun også være med til at styrke Israelsmissionens netværk på internationalt plan. Israelsmissionen ønsker at nå endnu bredere ud med evangeliet til jøder, og derfor bliver det også Julies opgave at opdyrke europæiske partnerskaber, der har relation til jødemission. "Jeg er overbevist om, at relationer er helt afgørende i vores arbejde. Både i forhold til vores samarbejdspartnere, men også i forhold til de mennesker som giver os økonomisk støtte. Derfor

bliver vi nødt til at investere ressourcer i at komme ud og møde folk der, hvor de er," mener Julie.

Vi er nødt til at insistere på risikovillighed

"Jeg glæder mig til at se, hvad jeg har sagt ja til," fortæller Julie med et glimt i øjet og tilføjer: "Og så glæder jeg mig bare enormt meget til at se, hvad Gud har til os i udlandet."

For Julie handler det om at se de muligheder og de døre, der åbner sig i arbejdet. "Der er klart et element af risikovillighed. Når vi vil opdyrke nye partnerskaber, og når vi vil opdyrke noget nyt og gøre os nye erfaringer, så må vi også forvente, at vi ikke udelukkende ser succeshistorier." Julie er i klar forventning om, at der også vil være nogle døre, der lukker sig. Her er det enormt vigtigt for hende, at hun kan se enhver situation som en læringsproces, som hun kan hente erfaring fra: "Hvis vi skal noget nyt, er vi nødt til at insistere på en risikovillighed. Selvfølgelig skal man løbe chancer under et ansvar, men man er også nødt til at løbe dem."

Selvom dette spændingsfelt mellem at turde noget nyt og have fået betroet et ansvar fylder meget for Julie, glæder hun sig over, at hun ikke står alene, men er en del af Israelsmissionens team: "Det kan godt være, det er mig, der er ansat som netværkskoordinator, men jeg tænker, at vi alle sammen er på en fælles mission – en mission, der handler om at se flere jøder komme til tro."

Elisabeth Serner ansat

I Israelsmission har vi netop haft mulighed for at ansætte Elisabeth Serner i en stilling på 25 procent. Elisabeth bor i Israel med David, der er præst i den danske kirke, men indtil nu har hun ikke selv været på lønningslisten.

Vi glæder os til at følge hendes fortsatte arbejde for mission i Israel og glæder os over, at vi har mulighed for også at støtte op om det økonomisk.

Israelsmissionens årsmøde d. 16. marts

Israelsmissionens årsmøde finder sted i Kristkirken i Kolding.

Glæd dig til blandt andet at opleve biskop Marianne Gaarden, Aaron Lewin fra Jews for Jesus i Berlin og Hans Jørn Østerby, der skal underholde børn og barnlige sjæle.

Aftenen før holder IU Shalom Night.
Se mere om arrangementet på israel.dk

Oplev Jesus i den jødiske kontekst

D. 11.-22. november 2019 kan du deltage i Caspari Centerets 10-dages kursus i Israel, hvor du kan blive klogere på Jesus i den jødiske kontekst. Lær om Jerusalem, som Jesus kendte det, og meget mere.

Pris: Cirka 15.000 kr. uden omkostninger til fly.

Kurset vil foregå på engelsk.

Se meget mere på www.caspari.com.

Sten og Ann-Mari Nielsen til Jerusalem

I foråret skal Sten og Ann-Mari vikariere som præstepar i den danske kirke, så David Serner kan få tid til at skrive på en bog i samarbejde med Caspari Centeret.

Sten er uddannet præst, og parret har tidligere været forstanderpar på Børkop Højskole.

Vi glæder os meget til at have dem med på holdet!

HVER DAG TÆLLER

Og hver eneste bliver fyldt med høj faglighed, givende øjeblikke, fantastiske venner oooog Gud tæt på. Woop woop, ja tak dér!

Derfor siger vi
#dufårguldmedhjem!

tjek
djurslands.dk

Du kan være med!

Støt Israelsmissionen via MobilePay på 30503 eller israel.dk/giv

Besøg Bibelens land

Israel - fantastisk påskestemning	16.4. - 23.4.
Israel - fra fortid til nutid	13.6. - 21.6.
Israel - for hele familien	9.7. - 16.7.
Israel - rundrejse med nye besøg	1.9. - 10.9.
Israel - med Samaria	15.9. - 24.9.
Israel - Jerusalem	27.10. - 3.11.
Israel - rundrejse	17.11. - 24.11.

Forbehold for ændringer

Følg med på www.felixrejser.dk
eller ring på 7592 2022

Mød os!

Bestil på
[israel.dk/
forkyndelse](http://israel.dk/forkyndelse)

"Tros- og religionsfrihed er et udtryk for frihed. Det er et grundlæggende element i demokratiet, at du har retten til at tro på det, du gerne vil."

Özlem Cekic
side 14